

OMALET

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

22. prosince 2010*

Ve věci C-245/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím arbeidshof te Brussel (Belgie) ze dne 25. června 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 6. července 2009, v řízení

Omalet NV

proti

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, J.-J. Kasel, A. Borg Barthet, E. Levits (zpravodaj) a M. Berger, soudci

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokát: Y. Bot,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 7. října 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Omalet NV D. Van Der Mosenem a H. Van de Cauterem, advocaten,
- za Rijksdienst voor Sociale Zekerheid P. Derveauxem, advocaat,
- za belgickou vládu L. Van den Broeck a C. Pochet, jako zmocněnkyněmi,
- za dánskou vládu V. Pasternak Jørgensen jakož i R. Holdgaardem a C. Vangem, jako zmocněnci,
- za německou vládu M. Lummou a J. Möllerem, jako zmocněnci,
- za rakouskou vládu E. Riedlem, jako zmocněncem,

- za finskou vládu A. Guimaraes-Purokoski, jako zmocněnkyní,

- za vládu Spojeného království H. Walker, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s T. de la Marem, barrister,

- za norskou vládu Ø. Andersenem a K. B. Moenem, jako zmocněnci,

- za Evropskou komisi M. van Beekem a V. Kreuschitzem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 49 ES.

- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Omalet NV (dále jen „Omalet“) a Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (vnitrostátní úřad sociálního zabezpečení, dále

jen „Rijksdienst“) zaprvé ohledně solidární odpovědnosti společnosti Omalet jakožto hlavního podnikatele za část sociálních dluhů neregistrovaného subdodavatele usazeného v Belgii, jakož i zadruhé ohledně povinnosti této společnosti provést srážku z plateb uskutečněných ve prospěch tohoto subdodavatele.

Právní rámec

- 3 Článek 30a zákona ze dne 27. června 1969, kterým se mění legislativní výnos ze dne 28. prosince 1944 o sociálním zabezpečení zaměstnanců, ve znění platném v rozhodné době z hlediska skutkového stavu v původním řízení (dále jen „zákon z roku 1969“), zní takto:

„[...]

§ 3. Objednatel, který pro práce uvedené v § 1 využívá podnikatele, který není v okamžiku uzavření smlouvy registrován, je solidárně odpovědný za zaplacení sociálních dluhů svého smluvního partnera.

Podnikatel, který pro práce uvedené v § 1 využívá subdodavatele, který není v okamžiku uzavření smlouvy registrován, je solidárně odpovědný za zaplacení sociálních dluhů svého smluvního partnera.

[...]

Solidární odpovědnost je omezena na 50% celkové ceny prací bez daně z přidané hodnoty, svěřených neregistrovanému podnikateli nebo subdodavateli.

[...]

§ 4. Objednatel, který provádí úhradu veškerých prací, nebo jejich části, uvedených v § 1, podnikateli, který není v okamžiku úhrady registrován, je při úhradě povinen strhnout 15% částky, kterou dluží, bez daně z přidané hodnoty, a zaplatit tuto srážku [Rijksdienst] podle pravidel určených králem.

Podnikatel, který provádí úhradu veškerých prací, nebo jejich části, uvedených v § 1 subdodavateli, je při úhradě povinen strhnout 35% částky, kterou dluží, bez daně z přidané hodnoty, a zaplatit tuto srážku [Rijksdienst] podle pravidel určených králem.

Podnikatel je nicméně podle pravidel, která určí král, zbaven povinnosti stržení a zaplacení uvedené v předchozím pododstavci, není-li v okamžiku úhrady subdodavatel dlužníkem [Rijksdienst] nebo Fondu pro zabezpečení životního minima nebo pokud získal pro dlužné částky odklad úhrady bez soudního řízení nebo prostřednictvím soudního rozhodnutí, které nabylo právní moci a prokáže striktní dodržování stanovených lhůt a je registrován jako podnikatel. Za tímto účelem [Rijksdienst] vytvoří databázi přístupnou veřejnosti, která má důkazní sílu pro použití tohoto pododstavce.

Jestliže je podnikatel zaměstnavatelem neusazeným v Belgii, který nemá v Belgii sociální dluhy a jehož všichni zaměstnanci vlastní platné osvědčení o vyslání, srážky uvedené v tomto odstavci se na dlužné platby nepoužijí.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 4 Společnost Omalet využívala jako stavební investor služeb subdodavatele usazeného, ale neregistrovaného v Belgii. Subdodavatel vystavil dvě faktury, první dne 2. dubna 2003 na částku ve výši 4 136,10 eur a druhou dne 29. dubna 2003 na částku ve výši 4 493,69 eur. Obě faktury byly zaplaceny.

- 5 Uvedený subdodavatel, jehož úpadek byl vyhlášen dne 25. září 2003, měl k tomuto dni dluh vůči Rijksdienst ve výši 57 593,87 eur. Podle článku 30a odst. 3 zákona z roku 1969 požadoval Rijksdienst od společnosti Omalet částku ve výši 4 314,90 eur v rámci solidární odpovědnosti za sociální dluh téhož subdodavatele, který byl omezen na 50 % celkové ceny prací. Podle článku 30a odst. 4 téhož zákona byla od společnosti Omalet požadována dodatečná částka 6 040,85 eur, protože tato společnost neprovedla srážky stanovené tímto článkem.

- 6 Jelikož nebyl spor ukončen smírem, podal Rijksdienst dne 25. dubna 2007 žalobu proti společnosti Omalet u arbeidsrechtbank te Brusel (pracovní soud v Bruselu). Tento soud prohlásil rozsudkem ze dne 25. dubna 2008 návrh Rijksdienst za opodstatněný a uložil společnosti Omalet, aby zaplatila částku 10 355,75 eur včetně zákonných úroků z prodlení ode dne 1. února 2006 a úroků, které běží od podání žaloby.

- 7 Návrhem ze dne 23. května 2008 podala společnost Omalet proti tomuto rozsudku odvolání k arbeidshof te Brussel (pracovní soudní dvůr v Bruselu), přičemž uplatnila zejména neslučitelnost článku 30a zákona z roku 1969 s články 49 ES a 50 ES.

8 Za těchto podmínek se arbeidshof te Brussel rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí vnitrostátní soud použít článek 49 ES na spor mezi [Rijksdienst] a hlavním podnikatelem se sídlem v Belgii, pokud má být určeno, že tento hlavní podnikatel má podle čl. 30a odst. 3 [zákona z roku 1969] (ve znění platném před změnou tohoto článku prostřednictvím článku 55 programového zákona ze dne 27. dubna 2007), solidární odpovědnost za část dluhů neregistrovaného subdodavatele usazeného v Belgii, nebo pokud má být stanovena odpovědnost uvedeného podnikatele, protože nesplnil povinnost týkající se provedení srážek podle čl. 30 odst. 4 tohoto zákona?
- 2) Podpůrně, brání článek 49 ES takové právní úpravě, jaká je předmětem čl. 30a odst. 3 a 4 [zákona z roku 1969] (ve znění platném před změnou tohoto článku prostřednictvím článku 55 programového zákona ze dne 27. dubna 2007)?“

K pravomoci Soudního dvora

- 9 Nejprve je třeba konstatovat, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení Smlouvy ES o volném pohybu služeb v situaci, ve které se veškeré skutkové okolnosti sporu v původním řízení omezují na jediný členský stát, jak to ostatně uvedl i sám předkládající soud.
- 10 Za těchto podmínek je třeba, aby Soudní dvůr ověřil, zda má pravomoc vyjádřit se k výkladu uvedených ustanovení (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 31. ledna 2008, Centro Europa 7, C-380/05, Sb. rozh. s. I-349, bod 64, a ze dne 11. března 2010, Attanasio Group, C-384/08, Sb. rozh. s. I-2055, bod 22).

- 11 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr vyloučil svoji pravomoc, pokud je zřejmé, že ustanovení práva Unie, o jehož výklad je Soudní dvůr požádán, nelze použít (rozsudek ze dne 1. října 2009, *Woningstichting Sint Servatius*, C-567/07, Sb. rozh. s. I-9021, bod 43).

- 12 Podle ustálené judikatury se totiž ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu služeb nepoužijí na činnosti, jejichž všechny relevantní prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu (viz zejména rozsudky ze dne 9. září 1999, *RI.SAN.*, C-108/98, Recueil s. I-5219, bod 23, a ze dne 21. října 1999, *Jägerskiöld*, C-97/98, Recueil s. I-7319, bod 42).

- 13 Přitom v projednávaném případě vyplývá ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, že všechny skutečnosti sporu v původním řízení se skutečně omezují na jediný členský stát, jelikož jak hlavní podnikatel, tak subdodavatel jsou usazeni v Belgii a všechny skutkové okolnosti nastaly na území tohoto členského státu.

- 14 Zjevně se tedy ukazuje, že spor v původním řízení neobsahuje žádnou z určujících skutečností, jak jsou stanoveny článkem 49 ES, takže toto ustanovení není použitelné.

- 15 Z judikatury Soudního dvora sice vyplývá, že i v případě takové zcela vnitrostátní situace může být odpověď Soudního dvora pro předkládající soud přesto užitečná, zejména kdyby mu vnitrostátní právo ukládalo, aby byla státnímu příslušníku daného členského státu poskytnuta stejná práva, jako jsou práva, která státní příslušník jiného členského státu vyvozuje z práva Unie v téže situaci (viz zejména rozsudky ze dne 5. prosince 2000, *Guimont*, C-448/98, Recueil s. I-10663, bod 23, ze dne 30. března 2006, *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, C-451/03, Sb. rozh. s. I-2941, bod 29, ze dne 5. prosince 2006, *Cipolla a další*, C-94/04 a C-202/04, Sb. rozh. s. I-11421, bod 30,

jakož i ze dne 1. června 2010, Blanco Pérez a Chao Gómez, C-570/07 a C-571/07, Sb. rozh. s. I-4629, bod 36).

- 16 Nicméně v projednávaném případě tomu tak není. Ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce totiž předkládající soud sám odkázal na rozsudek *Grondwettelijk Hof* (Ústavního soudu), ve kterém se tento soud domníval, že se článek 49 ES nepoužije, protože věc probíhající před soudem spadala zcela do vnitrostátního právního řádu. Ústavní soud, který byl konfrontován s otázkou, zda je článek 30a odst. 1 zákona z roku 1969 v rozporu se zásadami rovnosti a zákazu diskriminace zakotvenými v belgické Ústavě, jelikož stanoví rozdílné zacházení mezi zadavateli a zhotoviteli usazenými v Belgii, kteří využívají zahraničního subdodavatele neusazeného v Belgii a kteří se mohou dovolávat článků 49 ES a 50 ES, na straně jedné a těmi, kteří využívají služeb poskytovatele služeb usazeného v Belgii a uvedených článků se dovolávat nemohou, na straně druhé, se domníval, že není na místě srovnávat situace spadající výlučně do vnitrostátního právního řádu se situacemi upravenými právním řádem Unie.
- 17 V důsledku toho z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nevyplývá, že v takových okolnostech, jako jsou okolnosti sporu v původním řízení, má předkládající soud povinnost přiznat podnikům usazeným v Belgii stejná práva, jako jsou práva, která podniky usazené v jiném členském státě vyvozují v téže situaci z práva Unie.
- 18 Z toho vyplývá, že za takových okolností, jako jsou okolnosti sporu v původním řízení, ve kterém se všechny skutkové okolnosti omezují na jediný členský stát, nemá Soudní dvůr pravomoc k odpovědi na předběžné otázky položené *arbeidshof te Brussel*.
- 19 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná *arbeidshof te Brussel* musí být tedy považována za nepřípustnou.

K nákladům řízení

- ²⁰ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná rozhodnutím arbeidshof te Brussel (Belgie) ze dne 25. června 2009 je nepřijatelná.

Podpisy.